

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề thi có 02 trang)

Họ và tên thí sinh:

Số báo danh:

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4.0 điểm). Đọc văn bản sau:

“Nhận” và “cho” trong hội nhập văn hóa

(TN&MT) - Từ cuối thập niên 80 của thế kỷ trước, Ủy ban văn hóa, giáo dục của Liên hợp quốc (UNESCO) đã khuyến cáo: Bước sang thế kỷ 21, nền khoa học của nhân loại có những bước tiến như vũ bão, làm đảo lộn nhiều giá trị tưởng như đã ổn định. Những thành tựu kì diệu của khoa học, công nghệ... sẽ kéo theo những thay đổi về văn hóa, tác động sâu sắc đến các giá trị văn hóa truyền thống theo hướng tích cực hoặc tiêu cực.

Vì vậy, các dân tộc cần chuẩn bị cho quá trình hội nhập một cách thông minh, trên cơ sở bảo tồn vững chắc những tinh hoa truyền thống của nền văn hóa dân tộc mình, góp phần làm phong phú nền văn hóa chung của nhân loại.

[...] Nếu hội nhập kinh tế diễn ra theo xu hướng hòa đồng các giá trị thì hội nhập văn hóa - vấn đề cốt tử là phải bảo tồn cho được các giá trị riêng biệt, đó chính là bản sắc văn hóa của dân tộc. Hội nhập văn hóa là sự thống nhất giữa “nhận” và “cho”. “Nhận” cái mới của nước ngoài và “cho” thế giới, đóng góp cho thế giới những điều đặc sắc của văn hóa Việt Nam. Tức là, quá trình hội nhập, chúng ta không chỉ tiếp biến văn hóa nhân loại để làm giàu có thêm kho tàng văn hóa Việt Nam, mà văn hóa Việt Nam có thể đóng góp những giá trị đặc sắc của mình vào văn hóa chung của nhân loại. Văn hóa Việt Nam có đủ tâm vóc, bản lĩnh, tự tin để tham gia định hình những giá trị chung trong văn hóa của nhân loại. Đó là một nội dung quan trọng của tiến trình hội nhập văn hóa.

Bản sắc văn hóa của một dân tộc chính là cốt cách của dân tộc ấy. Cốt cách dân tộc là những phẩm chất tương đối ổn định và bền vững, bởi nó được hình thành và tồn tại trong lịch sử tồn tại và phát triển của dân tộc. Đồng thời, cốt cách dân tộc được thể hiện rất rõ ở lĩnh vực văn hóa, làm nên bản sắc văn hóa của dân tộc. Vì vậy, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc cũng chính là giữ gìn cốt cách của dân tộc. Một nền văn hóa giữ được cốt cách dân tộc sẽ là một nền văn hóa có đủ nội lực đề kháng, chống lại các cuộc "xâm lăng văn hóa" từ bên ngoài.

[...] Trong quá trình giao lưu văn hóa hiện nay, sự xâm nhập, thẩm thấu các giá trị văn hóa ngoại lai vào nước ta diễn ra thông qua nhiều hình thức, con đường rất tinh vi, thông qua các loại hình nghệ thuật phức hợp. Chưa kể, đang có những âm mưu “xâm lăng” văn hóa, làm mờ nhòe ranh giới, làm “mù nhận thức” của người tiếp nhận. Nguy cơ ấy đòi hỏi dân tộc ta phải trang bị cho nền văn hóa truyền thống một sức đề kháng đủ mạnh, để cốt cách văn hóa Việt Nam thẩm thấu và di truyền vào con tim, khối óc, huyết quản... của mỗi con dân nước Việt, để trong công cuộc hội nhập, văn hóa chỉ hòa nhập chứ không bị “hòa tan”.

(Theo nhà văn Mai Nam Thắng, baotainguyenmoitruong.vn, ngày 02/3/2023)

Thực hiện các yêu cầu :

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định 2 phương thức biểu đạt được dùng trong văn bản trên.

Câu 2 (0,5 điểm). Phân Sa pô của văn bản trên cung cấp những thông tin gì?

Câu 3 (1,0 điểm). Chỉ ra và nêu hiệu quả của phương tiện giao tiếp phi ngôn ngữ trong văn bản trên.

Câu 4 (1,0 điểm). Hội nhập văn hóa có vai trò và ý nghĩa hết sức quan trọng đối với sự phát triển nền văn hóa của mỗi quốc gia, dân tộc. Nhưng hội nhập bao giờ cũng có 2 mặt. Bằng hiểu biết của mình, hãy chỉ ra 2 yếu tố tích cực và 2 nguy cơ trong quá trình hội nhập văn hóa.

Câu 5 (1,0 điểm). Em có đồng ý với quan điểm của tác giả : “*Bản sắc văn hóa của một dân tộc chính là cốt cách của dân tộc ấy*” không? Vì sao?

II. PHẦN VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm): Từ nội dung của phần đọc hiểu, anh/ chị hãy viết một đoạn văn khoảng 150 chữ trình bày suy nghĩ về những việc thế hệ trẻ cần làm để góp phần giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong xu thế hội nhập hiện nay.

Câu 2 (4,0 điểm). Anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) bày tỏ cảm nhận về tâm sự của nhân vật trữ tình trong bài thơ ***Cuốc kêu cảm hứng*** (Nguyễn Khuyến):

*Khắc khoải đưa sầu giọng lửng lơ,
Ấy hồn Thục đế^[1] thác bao giờ?
Năm canh máu chảy đêm hè vắng,
Sáu khắc hồn tan bóng nguyệt mờ.
Có phải tiếc xuân mà đứng gọi,
Hay là nhớ nước vẫn nằm mơ.
Thâu đêm róng rã^[2] kêu ai đó,
Giục khách giang hồ dạ ngẩn ngơ.*

(Theo sách đã dẫn- ***Thơ Nôm Đường luật***- Tr 359-360, NXB Giáo dục)

Chú thích:

[1] Có bản chép là “Đấy hồn Thục đế”. Diễn cũ kể rằng vua nước Thục mất nước, chết hoá thành con cuốc, suốt đêm ngày kêu róng rã “Thục quốc, Thục quốc!”

[2] Có bản chép là “Ban đêm róng rã”.

Tác giả Nguyễn Khuyến (1835-1909), tên thật là Nguyễn Thắng, hiệu Quế Sơn, là nhà thơ lớn, từng đỗ đầu cả 3 kỳ thi: Hương, Hội, Đình của Việt Nam thế kỷ 19, mệnh danh là Tam nguyên Yên Đỗ. Ông nổi tiếng với tài năng thơ Nôm xuất sắc, phong cách giản dị, tinh tế và tấm lòng yêu nước sâu sắc, đặc biệt là qua những bài thơ về làng cảnh Việt Nam và thơ trào phúng trước thời cuộc đen tối.

Tương truyền một lần nhà thơ đi thăm bạn bè, dọc đường đêm phải ngủ lại quán trọ, nghe tiếng cuốc kêu, nhà thơ lại sức nhớ đến việc nước, việc đời, cảm hứng làm bài thơ này.

.....HẾT.....